6027 Ն· 1888 ՅՈՒԼԻՍ 1 ՇԻՄԱՍ 29 ՈՒՆՅՈՒՍ ՀԻՆԷ ԱԼԱՖ· ՅՈՒԼԻՍ 13 Ն· 6027

Ղուշբարձ հեր կիրառ ուբոր։
ՏԻՆԱԹԱՐ
Սենեակ Մեծիս . . . 8
Ամիսը տալիս 4
Բոլոր իրերին պէտք տալիս։

Մանկական Էջերեան

Ազգագրական , Զեղծ Հայոնընկա , ֆորոնոան գրչագրական, 298 Նիհրեցը Մանրամասն Էջերեր տարբերակ ։

ԱՐԵՎԵԼՔ ԹԷՄՈՒԶ 20 ՓԱՐԱ ՍԱՀԻՊ ԻԵԹԻԵԱՋ ԿԱՐԱՊԵՏ 3 ՓԱՆՈՍԵԱՆ 20 ՓԱՐԱ ԱՐԵՎԵԼՔ ԶԻԼԴԱՏԻ Է

ԱԶԳԱՅԻՆ

—o—

Մանդումէ եւ Ճիզուիթ Թերթը։— Հոգելոյս Ներսէս Սրբազան եւ Օգսէն Խօճասարեան։—Ռօպէրդեան վարժարան եւ Հայ կղերն։ —Տիմիթրիոս Զօլաքեան եւ իւր կանխաբանը։

. . . Խմբագիր Տէր ,

Ուրախութեամբ եւ մեծ հրճուանքով կը տեսնեմ, որ Ձեր ուղղադատ եւ անաչառ լրագրին՝ բազում նեղութեանց եւ զրկանաց անվեհեր դիմադրելէ ետեւ , այսօր շնորհիւ Ձեր անխոնջ ջանից վերստին ամենօրեայ հրատարակուիլ կսկսի , իմ մեծ վիշտ Ճիզուիթ Թերթին, որոյ Մշոյ ծանուցեալ դէպքին առթիւ ցոյց տուած անլուր շահատակութեան մէկ նկարագիրն կարդացինք Ձեր Յունիս 24 Թուակիր Մանդումէին մէջ Արմենակ ստորագրութեամբ հրատարակեալ «Հայկական Նամականի»ին մէջ։

Թէեւ Ճիզուիթ Թերթին նշանաբանն է ընդհանրապէս եւ գլխաւորաբար շողոքորթել զմեզ եւ մեր Հայ Թերթերէն աւելի ազգասէր ձեւանալ, բայց վերջապէս այս անգամ կըստիպուի իւր իսկական գոյնը դուրս տալ, եւ Հայ ազգին առ Օսմանեան գահն ունեցած դարաւոր հաւատարմութիւնը կասկածելի ցոյց տալ յաչքս բարեխնամ կառավարութեան , եւ այսպէս յուդայական համբուրիւ մատնել կը նկրտի ամբողջ ազգ մը։

Թէեւ Օսմանեան բարեխնամ տերութեան վրայ այդպիսի գծուած Թերթի մը խօսած ու գրածն , ոչ արժէք եւ ոչ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ, խախտելու համար այն հնգդարեան սէրն ու հպմակրանքն զորս ամբողջ Հայ ազգը կը տածէ առ նա։

Մենք չենք զարմանար , երբ Ճիզուիթ Թերթն այսպէս յանդգնաբար աղօտ զրպարտութիւն մը յերիւրել կը նկրտի՝ ցոյց տալով զմեզ Քիւրտերէն աւելի անհնազանդ , այլ կը ցաւինք եւ կը զարմանանք իսկ որ այսպիսի օտար (1) Թերթ մը տակաւին ճարակ եւ յարգ կը վայելէ նոյն իսկ մեր ժողովրդէն եւ՝ որ աւելի ցաւալին է՝ մեր կղերէն։ Նաեւ այսպիսի աղօտ զրպարտութեան մը դէմ ոչ ոք ձայն կը հանէ բաց ի Ձեր ազատախօս լրագրէն։ Ազգ։ Պատրիարքարանն եւ քիչ բացառութեամբ մեր Հայ կղերն, այսպիսի վնասակար Թերթէ մը զԱզգն փոխանակ զդուշացնելու, ՞ը ազգային Թերթերու նման համահաւասար պատիւ կընեն նմա , եւ գուցէ աւելին ալ։

1868 Թուականին , երբ Պիոս Թ. Պապն տիեզերական ժողովի կը հրաւիրէր մեր Եպիսկոպոսներն՝ իւր անսրբալականութիւնը հաստատելու նպատակաւ հանդուցեալ Օգսէն էֆէնտի Խօճասարեան, որ այն ատեն Մանդումէի մէջ օգնական խմբագրի պաշտօն կը վարէր , վիճաբանութիւն մը ունեցաւ հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքին հետ , երբ քարոզիչ էր Խասգիւղի։ Վիճաբանութեան նիւթն էր Պապական եւ Հայաստանեայց ուղղափառ Եկեղեցւոյ մէկզմէկէ ունեցած ծեսական տարբերութիւնը , եւ նոցա չափն ու աստիճանը։

Այն ժամանակ ցաւօք սրտի տեսանք որ Ներսէս Սրբազան , Պապական Բաղերաէ մ՚աւելի Պապական Եկեղեցւոյն Ջատագով եւ փաստաբան հանդիսացաւ իւր երկու ընդարձակ նամակներով , որք հրատարակուեցան Մանդումէի մէջ։ Հայ կղերականներէն ոչ ոք քաջութիւն ունեցաւ ընդդիմանալու այն կարծիքներ զորս ի նպաստ Պապական Եկեղեցւոյն հրապարակաւ կը յայտնէր Ներսէս Սրբազան։ Բայց Օգսէն էֆէնտի Խօճասարեան, իբր աշխարհական , այնպիսի ջախջախիչ փաստերով հերքեց Ներսէս Սրբազանին առարկութիւններն , որք կրօնագիտաց զարմանք եւ գոհունակութիւն պատճառեց, եւ վերջապէս իւր երկար եւ հմտալից յօդուածներով տարաւ իսպառ յաղթանակն։

Քսան տարի առաջ տեղի ունեցած սոյն դէպքն յիշելով ասա , կուզեմ հասկցնել ազգայնոց թէ մեր կղերն՝ յարգելով հանդերձ բացառութիւններն , որչափ օտարասէր եւ օտարամոլ է իսկ, եւ այս՝ ի վնաս հայութեան։ Սոյն առթիւ նոր օրինակ մ՚ալ տանք։

Ինչպէս իմացանք , անցեալները Ռօպէրդեան վարժարանի մշտնջենաւոր բաշխութեան հանդէսն կատարուեցաւ , ուր ներկայ դտնուեցան նաեւ , պաշտօնապէս եւ անպաշտօն կերպիւ, մեր եպիսկոպոսներն , վարդապետներն ու քահանայներն։ Ձեմ կարող հակակշռել այն բազմաթիւ գանգատներն ու պաշտօնական ու անպաշտօն հրապարակային դժգոհութիւններն , զորս դաւառներէ կը լսենք յաճախ լրագրաց միջոցաւ , ընդդէմ Բողոքական միսիոնարաց եւ Պապական կղերներուն , որք Ասիոյ ամեն կողմերը դպրոցներ , ժողովարաններ եւ եկեղեցիներ կառուցանելով , կ՚աշխատին անջատել զմեզ մեր Հայաստանեայց ուղղափառ Եկեղեցիէն , եւ կորզել մատաղ սերունդն՝ ընդունելով զնոսա իւրեանց վարժարանաց մէջ։ Սոյն գանգատներ ամեն ժամանակ կ՚լսուին։ բայց դաւառացի ժողովուրդն ի՞նչ կը մտածէ արդեօք , երբ կը լսէ թէ մեր ամենէն ուշիմ կարծուած կղերն ալ պաշտօնապէս կերպով կը բազմի վոսփորի ափանց վրայ կառուցեալ Բողոքական վարժարանի մը մշտնջենաւորութեան հանդիսին մէջ , կը ջատագովէ զուսանողս , նոցա ծնողքներն , քաջալերը կը հանդիսանայ եւ շնորհակալութիւն կը յայտնէ առ ուսուցիչս եւ առ Բողոքական հիմնադիրն։ Ձեմք գիտեր թէ , Ռօպէրդեան վարժարանն արդեօք մեր զաւակաց ձրի՞ դաստիարակութիւն կուտայ։ Երբ մեր ստակով կը դաստիարակուին եւ կ՚ուսանին մեր մանկտին, առ ի՞նչ կը ծառայեն այդչափ օտարամոլութիւն եւ շնորհակալիք , որք դաւառացւոյն միտքն ու սիրտն պղծտրելէ զատ ուրիշ բանի չեն ծառայեր։ Եթէ լոկ քաջալերութեան համար է զայս ամենայն , պէտք է միշտ դարձեալ չափաւոր լինիլ։ պարզ վարդապետ մը իբրեւ ազգային ներկայացուցիչ խրկել բաւական է կարծեմ։ Օտարամոլութիւնն ու շողոքորթութիւնը կարծես մեր ազգին նշանաբանն եղած է , բայց բաւ է այսչափ վնասեցանք , քիչ մ՚ալ ինքնօգնութեամբ վարուինք , եւ իբրեւ Ազգ ու իբրեւ անկախ Եկեղեցի մեր նշանաբանն ունենանք։

* * *

Արեւելք լրագրոյ մէջ կարդացինք , Հայկական Եկեղեցւոյ Ս. Պատարագի Խորհրդոյն Թարգմանութեան առթիւ, Տիմիթրիոս Զօլաքիէտիս էֆէնտիի գրքրած կանխաբանը։ Թէեւ սոյն կանխաբանին մէջ , ինչ ինչ պատմական սխալ ծանօթութիւններ կան կրսուի ի վնաս Հայոց , եւ այս առթիւ Պատրիարքարանէն Պաշտօնական Ծանուցում մ՚ալ հրատարակուեցաւ, որ կը յայտնէր թէ Պատրիարքանն երբէք տեսած չէր յիշեալ կանխաբանն , եւ ասով լռելեայն հասկցնել կ՚ուզէր թէ համամիտ չէր երբէք նորա պարունակութեանը։ բայց թողլով նորա մասին պէտք եղած քննադատութիւնն աւելի հմուտ գրչաց եւ մանաւանդ խօսնակ հանդիսին , կը փափաքիմք միայն դիտնալ թէ Զօլաքիէտիս էֆէնտի ի՞նչ նպատակաւ ի Յոյն բարբառ վերածած է մեր Ս. Պատարագի խորհրդատետրն։ Ըստ իւր կանխաբանին , նա փափաքած է ի բաց վանել այն մոլեռանդութիւնն որ տիրած է Յոյն ժողովրդեան եւ գլխաւորաբար՝ ըստ մեզ՝ Յոյն կղերին մէջ , առ մեր Հայաստանեայց ուղղափառ Ս. Եկեղեցին։

Զօլաքիէտիս էֆէնտիի փափաքն խիստ գովելի է , բայց իւր ընտրած միջոցն անշօր եւ ապարդիւն իսկ է , որովհետեւ եթէ Հայ ազգն չի տածեր իւր սրտին մէջ այն մոլեռանդութիւնը հանդէպ Յոյն ազգին , պատճառը չէ թէ Յունական Եկեղեցւոյն մերժութեան , պատարագին ծէսերուն եւ արարողութեանց մատչն դիտակամ անոնց թարգմանութիւններն կարդացած ըլլալն է , վասն զի ռամիկ ժողովուրդն իւր եկեղեցւոյն ծէսերուն նկատմամբ անդամ հարկ եղած ծանօթութիւններն չկրնար ունենալ, ո՛ւր մնաց օտար եկեղեցւոյնը դիտնալու , այլ պատճառը մեր կղերականներն են , որ բոլոր Քրիստոնեայ Եկեղեցիներն յարգել եւ պատուել կը քարոզեն միշտ եկեղեցւոյ բերերէն անխտիր , մինչդեռ Յոյն կղերն սորա հակառակը կը քարոզէ։ Եթէ Տիմիթրիոս էֆէնտի աւելի իրական ծառայութիւն մը ընել եւ աւելի յաջող կերպով իւր փափաքին հասնիլ կը տենչար , պէտք էր յիշեալ յունական թարգմանութիւնն հրատարակելէ առաջ Ֆէնէռի Պատրիարքարանին եւ Սինօդին վաւերացմանը յանձնէր զայն, եւ նոցա հաճութեամբ եւ ստորագրութեամբ հրատարակելտար այն բաներ զորս ինքն իւր կանխաբանին մէջ գրած էր , յայտարարելով թէ դաւանութեամբ երբէք չի տարբերիր Հայկական եւ Յունական ծէսերն ու արարողութիւններն։ Եթէ Տիմիթրիոս էֆէնտի այսպէս ընել տալու կարողութիւնն ունենար , որ ըստ իս անկարելի է , այն ատեն գուցէ մի քիչ դիւրացած կը լինէր իւր փափաքանաց կատարումն։

ՏԻԳՐԱՆ ԲԱԲԱՍԵԱՆ

28 յունիս 1888 , Իւսկիւտար։

(1) Գուցէ ոմանք առարկեն մեզ թէ Ճիզուիթ Թերթին արտօնատէրն՝ թէեւ Պապական բայց դարձեալ Հայ մ՚է , թէ զայն օտար անուանել արդի գաղափարաց հակառակ է։ Բայց մեր բուն խնդիրն սկզբան վրայ կը կայանայ։ հրապարակային Թերթ մը միշտ իւր ազգին բարուց եւ վարուց առաջնորդն լինելու սահմանեալ է։ յաճախ նորա վնասակար կողմերն ցոյց տալու է ժողովրդեան։ շողոքորթութենէ եւ լոկ անձնական շահու ակընկալութեամբ գրելէ զգուշանալու է։ հակառակ պարագայից մէջ, եթէ Թերթին խմբագիրն նոյն իսկ Լուսաւորչական Հայ մ՚ալ լինի , դարձեալ զգուշանալու է քաջալերելէ։ Ցաւալի է արդարեւ որ մեր մէջ խիստ հազուադիւտ են ճշմարտախօս եւ անձնուրաց Թերթեր։ եւ ո՞վ կարող է ասանդումէի նման վնասաբեր եւ զրկանաց մատնուիլ ի նպաստ ազգային յառաջադիմութեան։

ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ

—o—

Մոսգուա , 10 Յուլիս , ագշամ

Կազէթ տը Մոսգու զազէթասը տիեօր քի։

«Բուսիա՝ Իմբէրաթօր Վիլհէլմին թէէմինաթը սուլթիրվէրանէսինէն վէ միւսալէհան ումումիյէէնին մուհաֆազասընա մուավէնէթ իթմէսինտէն տօլաեր մէմնուն ու մէսրուր օլարագ , Շարգտա հաիզ օլտուղու հուդուգը փայիմալ օլմատրգճա , Էվրբա մուվազէնէի սիեասիյէսինի մուհաֆազաեա քեաֆիլ պիր խաթթը հարէքէթ իթթիխազընա գարար վերմիշ տիր։»

Փարիս , 10 Յուլիս , ագշամ

Պրազիլեա Իմբէրաթօրու քեամիլէն քէսգի աֆիյէէթ իտերէք , Պրազիլեա փայիթախթը օլան Ռիո-Յանէյրօեա ավտէթ իթմէք իւզրէ օգոստոսըն 5 ինտէ վարօրա պինէճէք տիր։

Պէրլին , 10 Յուլիս

Ալմանիա Իմբէրաթօրու Զաիրն բա-

քիպ օլտուղու իսթիգպալընա կիտէ-ճէկի Ռուսիա վաբօրունա աեագ պա-սար պասմազ, Ռուսիա վէ Ալմանիա տօնանմալարը պիրլիքտէ Գրօնշթատա կիտէրէք, օրատա Իմբէրաթօրը մի-շարիլէյհին շէրէֆինէ օլարագ մա-նօվրալար իճրա իտէճէքլէր տիր։ Պա-տէհու իքի միշարիլէյհիւմա Իմբէ-րաթօրլար Բէթէրհօֆա ազիմէթ ի-տէճէքլէր տիր։ Զարըն մաեէթինտէ խարիճիյեէ նազըրը Մ. Կիէրս պու-լունաճագ տըր։

Միւնիխ, 6 Յուլիս

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Պավիէրա վատիսինտէ քիւլլիյեէթլի գար եաղ-մագտա տըր։

Փարիս, 8 Յուլիս

Ֆիկարօ ղազէթասը, զէմանէ գը-բալիչալարընտան պահս իթտիկի սը-բատա Ռումանիա գրալիչասը հագ-գընտա շէօյլէ տէմիշ տիր։

«Պու գատրն, էտէպիեաթ ու սա-նաաթա ֆէվգէլատէ պիր կէրմիյեէթ վիրէրէք, Ռումանիա միլլէթինի ի-տարէ վէ իհեա իտիեօր։ Միշարի-լէյհա շու մէսէլի մէվգբի իճրաեա վաղ իթմէքտէն ֆարիզ կէլմէեօր։ «Պիր գրալ եախօտ պիր հիւքմտար «կէօղլէրինի վէ գուլագլարընը իս-«թիմալ իթմէլի տիր։ աղզը եալը-«նըզ կիւլմէք վազիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ «օլմալը տըր։»

ԽԱՐԻՃԻՑԵԷ

—o—

ԱԼՄԱՆԻԱ ՎԷ ԱՒՍԹՐԻԱ ԻՄԲԷՐԱ-ԹՕՐԼԱՐԸ

Վիէննատա Պէրլինտէն ալընան հա-վատիսլէրէ նէզարէն, Իմբէրաթօր Վիլհէլմ կէլէճէք Սեպտեմբեր աեը-նտա Վիէննաեա ազիմէթ իլէ Ավսթ-րիա Իմբէրաթօրու Ֆրանձ Եօզէֆ իլէ միւլագաթ իտէճէք տիր։

—o—

ՀԱՊԷՇԻՍԹԱՆՏԱ ԻԹԱԼԻԱՆԼԱՐ

Մասուատան, մէնպահ մէվսուգ-տան, ալընան պիր թէլէկրաֆնամէ-եէ կէօրէ, ժէնէրալ Գալտիսրա, Հա-պէշլիլէրին Կրմպօտ ճիվարլարընտա պիր իղթինամ իճրա իթտիքլէրի խա-պէրի ալտըղընտա, անլէրի թաագիպ իթմէլէրի իչին, Սաաթի պաշըպօ-ղուգլարընա էմր իթմիշ տիր։ պաշը-պօղուգլար Հապէշլիլէրին արգալարը-նա եէթիշիպ, անլէրի ֆիրարա մէճ-պուր իթմիշլէր, վէ եաղմա իթմիշ օլտուգլարը 4000 ըէս սըղըրլարը զապթ իյլէմիշլէր տիր։ Մէզքիւր սը-ղըրլար սահիպլէրինէ իատէ իտիլէ-ճէք տիր։

* * *

Բօբօլօ Բօմանօ ղազէթասընըն գավ-լընճա, Գանթիպէ-Աման Հապէշիս-թան գրալըյլա միւլագաթ իթտիկի սըրատա, գրալը միշարիլէյհի ագ-տը միւսալէհաեա միւհէյեա պու-լունտուղունու պէեան, վէ եալընըզ Իթալիա տէվլէթի իլէ Հապէշ գրալը պէյնինտէ մէվճուտ օլան իխթիլա-ֆընը պիր եանլըշ անլաեըշտան նէշէթ իթմիշ օլտուղունտան տօլաեը միշա-րիլէյհի իգնա իտէպիլէճէք տէրէճէ-տէ սահիպի նուֆուզ ու իգթիտարը հաիզ պիր զաթընը նէզտի միշարի-լէյհէ կէօնտէրիլմէք լիւզումունու տէրմիեան իթմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՑԵԷ

—o—

ՆԻՇԱՆ

Ավսթրիա թէպաասընտան բէսսամ Մ. էրնէսթ իլէ Ֆրանսանընը Գրպրըս գօնսօլօսու վէքիլի Մ. Կիլվանէ վէ Պիւեիւք-Զէքմէճէ նախպի Թէվֆիգ էֆէնտիեէ 4 իւնճիւ բիւթպէլէրտէն Օսմանի։

Պիւեիւք-Զէքմէճէ նախպի Իսմէթ վէ Սիլիվրի նախպի Նասրէտտին է-ֆէնտիլէրէ բիւթպէի մէզքիւրէտէն Մէճիտի իթա ու իհսան պույրուլմուշ տուր։

—o—

ԻՀՍԱՆԸ ՇԱՀԱՆԷ

Թահթը հիմանէի հազրէթի փատի-շահիտէ պուլունան Տարիւշշէֆագա նամ մէքթէպինտէ իքմալը թահսիլ իլէ պու սէնէ շէհատէթնամէ ախզ իթմիշ օլան 6 էֆէնտի, տիւնքի կիւն, թարաֆը հազրէթի փատիշահիտէն, մէքթէպը մէզքիւր միւտիրի Հիւսէյին պէյ վասրթասը,յլա, Մապէյնը Հիւ-մաեունա ճէլպ իլէ, ճիւմլէսի ճէպը Հիւմաեուն գալէմինէ մէմուր, վէ իչլէրինտէն իքի էֆէնտիլէրէ պիրէր գրթա սէնաեի մէտալեասը իհսան, վէ պիրէր գաթ էլպիսէ իչին լազըմ կէլէն մէպլաղը ճէպը Հիւմաեունտան իթա վէ մէքթէպի մէզքիւրըն հու-սուլը ինթիզամ վէ թէրագգըսը էմ-բինտէ մէսայիի համիյեէթմէնտանէսի սէպգ իթմէքտէ օլան մումաիլէյհ Հիւսէյին պէյէ տախի իչիւնճիւ բիւթպէտէն պիր գրթա Մէճիտի նի-շանը թէվճիհ ու իհսան պույրուլմուշ տուր։

—o—

ՊԻՏԱՆԷԹ ՄԱՀԲԷՄԷՍԻ

Պու աեբն իպթիտասընտան իթի-պարէն, Տէրսաատէթ Պիտաեէթ Մահ-քէմէսի սապահլաեբն սաաթ 4տէ ա-չըլըպ, 1 սաաթ ումուրը տախիլիյեէ իլէ իչթիղալ օլունուպ սաաթ 5տէ մուհաքէմաթա պաշլանըլաճաղընտան, տավէթլի պուլունանլարըն պիղզաթ վէ եա վէքեալէթէն տաիրէտէ հա-զըր պուլունմալարը, վէ թային օ-լունան սաաթտա պուլունամաեան թարաֆէյնին իհզարլարը իպթալագը-լընաճաղը կիպի, իքի թարաֆտան պիրի հազրը պուլունմատըղը թագ-տիրտէ տախի մուամէլէի գանունիյ-եէ իճրա օլունաճաղը ճիւմլէնին մա-լիւմիւ օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։

—o—

ԷՆԿԻՐԻԻ

Էնգարէ վիլաեէթի տախիլինտէ կի-րէճէք զախիրէլէրին կէօմրիւք բէս-մինտէն մուաֆիյեէթի հագգընտաքի գարարըն տէվամընա լիւզում գալ-մատըղը մահէլլինտէն իչար օլունտու-ղու ճիհէթլէ, գարարը մէզքիւր լաղվ օլունուպ էվվելքի կիպի եինէ բէսմի կէօմրիւք ալընմասընա տաիր իրա-տէի Սատարէթփէնահի սուտուր իթ-միշ օլտուղու պու կիւն նէշր օլունան պիր իլանը բէսմիտէն անլաշըլմըշտըր։

—o—

ՉԻԻՐԻԻԿ ՊԻՐ ԱԼԸՇՎԷՐԻՇ

Պու կիւնքի Թարիգ ղազէթասը Ի-տարէի Մախսուսէ վաբօր գումբան-եասը Թարաֆընտան Ֆօսգօլօ Մանկօ նամ գումբանեատան 12 պին լիրա-եա իքի գրթա վաբօր մուպաեաա ի-տիլէճէկի իչիտիլմիշ օլտուղունու պէ-եանտէն սօնրա, մէզքիւր վաբօրլա-ըն փէք քիւհնէ օլմալարըյլա մաթ-լուպէ մուվաֆքգ պուլունմատըղընը սէրտ, վէ մէզքիւր գումբանեանընն պէօյլէ չիւրիւկ ախզուիթտարա կի-րիշմէմէսինի իլավէթէն թավսիեէ ի-տիեօր։

—o—

ԷՔՄԷՃԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Լէվանթ Հէրալտ ղազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, Շէհիր էմ-նէթինտէ իճրաի վազիֆէ իտէն միւս-թէլիֆ գօմիսիօնլար միեանընտա, պիրտէ «Հապաղան ճէմիյեէթի» իւն-վանընը հաիզ պիր գօմիսիօն պուլու-նուպ, փիացա իւզէրինտէ պուղտա-եէն վէ ունէն ֆիեաթընա կէօրէ էք-մէյին ֆիեաթընը թայեին իթմէք վա-զիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ տիր։ Պու մէ-մուրիյնտէն մաատա շէհրիմիզին պաշ-լըճա էքմէքճիլէրինտէն պազը զէվաթ մէզքիւր գօմիսիօնա իշթիրաք իթ-մէքտէ տիրլէր։

Նէօլըզօս ղազէթասը տիեօր քի, վագթիյլէ ունէն չուվալը 78-82 վէ պուրատա շիմտիլիք ալէսսէվիյեէ 20-22 ղուրուշա սաթըլմագտա օլան պուղ-տաեէն քիլէսի 59 ղուրուշ օլտուղու հալտէ, սիմիթճի էքմէյինին քիլէսի 35 վէ էքմէքճի էքմէյինին քիլօսու 45 փաշաեա սաթըլմագտա իտի։ Օլ զէմանտան պէրու, պուղտայ իլէ ու-նէն փիացասը խայլի թէնէզզիւլ թ-տերէք, իհթիեաճաթը մահէլլիյեէեէ մախսուս պուղտայէն քիլէսի 17½-18՝ ղրշ. ա մալ օլմագտա տըր։ Պու ֆի-եաթլարա նէզարէն, վէ էքմէկին փի-շիրմէ ֆիլան քեաֆֆէի մասրաֆլարը-նը հիսապա տախիլ իտէրէք, հավաի-ճի զարուրիյեէի էվվելիյեէտէն օլան պու մալըն ֆիեաթը շիմտիքի ֆիեա-թընտան 7½ փարա աշաղը սաթըլ-մալը իտի։

Նէօլըզօս ղազէթասը Շէհիր էմ-նէթինին փիացա իւզէրինտէ էքմէյ պիր ֆիեաթ վաղ ու թայեինի զըմ-նընտա վագթիյլէ ֆէվգէլատէ պիր զայրէթ ու իգտամ կէօսթէրմիշ օլ-տուղունու թագտիրէն պէեան իլէ, պու կիւնքի կիւն ունէն փիացասը ինմիշ օլտուղունու նազարը տիգգա-թա ալարագ էքմէյին ֆիեաթընտան հիչ տէյիլ իսէ 5 փարա թէնզիլ իթ-մէտիկի նէ սէպէպէ մէպնի իտուկինի սիւալ իտիեօր։

Մէզքիւր ղազէթա, խաթիմէի մէ-գալէսինտէ, էմանէթի մուշարիլէյ-հանընն փայիթախթն պիւթիւն է-հալիսինին մէնֆաաթտար օլտուղու պու մէսէլէեի ճիտտէննազարը տիգ-գաթ ու իթինաեա ալաճաղընը մէ-մուլ իտիեօր։

—o—

ՄԸՍԸՐ

Իսկէնտէրիյեէտէն Թայմս ղազէթա-սընա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Նուպար փաշա իլէ Սըր Էտ-կար Վէնսէթ էվրօբաեա ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Մայիս աեընտա, Մըսըր վարիտա-թը ումումիյեէսինտէ, կէչէն սէնէքի մայիսէ նիսպէթլէ, 300 պին լիրա ֆազլա կէօրիւլմիւշ տիւր։

—o—

ԳՕՆԵԱ

Աթիտէքի Ֆըգրալար Գօնեա ղազէ-թասընտա կէօրիւլմիւշ տիւր։

Գօնեա օվասը ֆէվգէլատէ վասի վէ մահսուլտարլըգ խուսուսընտա շէօհրէթլի իքէն, եաղմուր եաղմատը-ղը սէնէլէրտէ գուրու թօփրագտան պաշգա պիր շէյ կէօրիւնմէտիկի ճի-հէթլէ, օ միւնպիթ, օ ճէսիմ արա-զի իւմրանտան խալի գալըեօր։

Պագը եըլլարտա գուրագլըղըն խա-զինէնին վարիտաթընա զարարը օլ-տուգտան պաշգա հաթթա միւհթա-ճիյնի գաեըրմագ իւզրէ մէսարիֆա-թը մուճիպ պուլունտուղընտան, Պէք-շէհրի վէ Գարավիրան տէնիլէն մա-հէլլէրտէ պուլունան կէօլլէրին սու-եու ամէլիաթը ֆէննիյեէ իճրասը-յա Գօնեա օվասընա կէթիրիլտիկի թագտիրտէ, սու սըգընտըսը չէ-քիլմէեիպ չիմտի չէօլ հալինտէ կէօ-րիւնէն վատի՝ ըէնճպէրլէր իչին սա-ատէթի պատի օլաճաղընտան, սա-եէի Շահանէտէ չու իչին տախի սահէ-հուսուլա վիսուլի իչին լազըմ կէլէն մէմուրիյնի ֆէննիյեէ իլէ պէրապէր։ վիլաեէթիմիզ վալիսի, տէֆթէրտաչ-եէրինէ վէքիլ նասպ իթտիքտէն սօն-րա, մահէլլի մէզքիւրէ ազիմէթ իթ-միշլէր տիր։

ՍԱՐՊԱՑԻՈՒԹԻՒՆ

—o—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Յուլիս 1

Էսկ. Ում. տիւն ագշ. գաբ.	16- 5
» » » էն եիւքսէք	16- 7
» » » էն աշաղը	16- 6
Պու սապահ աչքլտը	16- 6
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.	36-32
» » էն եիւքսէք	36-33
» » էն աշաղը	36-32
» » աչքլտը	36-32
Մըսըր մութթահրտը գաբ.	-
Պու սապահ աչքլտը	-
Սէրի Ա.	25-20
» Բ.	15-20
» Գ.	16- 5
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	42- 3
Ագշէ ֆաիզի	6-
Բաբօր Ղրշ.	-
Հէվալէսիզ »	20-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ ֆ. ֆ.	7-38
Սթանպօլ պանգասը	6-21
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-12
Թրամվայ	4-92½

—

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղրշ. Փղ.
Պէեազ մէճիտիյեէ ֆարգը	108-10
Մէթալիք »	102-30
Պէշլիք »	103-15
Ալթընըզ »	103-10
Ինկիլիզ լիրասը	111- 3
Ֆրանսըզ ալթունը	88-16
Բօլ	90-35
Դրէմից ալթունը	81-17
Գարպօն գայմէսի	9-32

—

ԹԱՍՎԻԵԷ

	Ղրշ. Փղ.
Աչքլտը	12-30
Գաբանտը	-

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԵԷ

—o—

ՎԱՐՇՕՎԻՏԷ ԹԷՏԱՐԻՔԵԱԹ

Վարշօվիտան Գօրէսբօնտանս Բօլի-թիգ ղազէթասընա եաղըլբեօր քի Վարշօվինին ուզուն միւտտէթ թահ-թը մուհասէրէեէ ալընտըղը հալինտէ շէհրը մէզքիւրտէ զախիրէ իտխարը-նա տաիր օլան մէսէլէ գաթիէն հալ օլունմուշ տուր։

Մուհասէրէ զէմանընտա եէրլի օլ-մաեանլարընն թարտընա տաիր օլան թէքլիֆ գապուլ օլունմամըշ տըր։ պունա պէտէլ պիւթիւն էհալինին ուզուն միւտտէթ ինֆագ ու իաշէսի զրմինընտա պիւեիւք պիր մաղազա ին-շա իթմէք թահթը գարարա ալըն-մըշ տըր։

Պու ինշաաթա պաշլանըլմըշ տըր։ պունտան մաատա պիւեիւք ուն մախ-զէնլէրի վէ էքմէքճի ֆուրունլարը տախի ինշա իտիլէճէք տիր։

Պու պինալար, շէհրին խարիճինտէ, Վիսթիւլ ըրմաղը քէնարլարընտա թէէսսիս իտիլէճէք տիր։

Հուտուտ պէքճիլէրի իտարէսի տա-խի սէրիէն թահքիմ ու իքմալ օլուն-մագտա օլուպ, հէր նէրէտէ լիւզում տէրքեար իսէ, օրալարտա եէնի իտարէլէր քիչատ օլունաճագ տըր։

—o—

ՉԱՐԸՆ ՐԷՍՄԻՆԻ ԵԸՐԹՄԱԳ

Ռուսճուգտա պիր օթէլտէ տիվար-տա ասըլը օլան Ռուսիա Իմբէրաթօ-ըընն ըէսմինի օթէլտէ պուլունան մէ-մուրիյնի միլքիյեէտէն պիրի եըրթըգ աեագ ալթընա ալմըշ օլմասընա մէպ-նի, Ռուսիա թէպաասընը հիմանէեէ

մէմուր օլան Ալմանիա գօնսօլօսու պու ֆիլիէ ճիւրաթ իտէնլէրին շէ տիտէն թէէտիպի իլէ լաղըմ կէլէն թարզիյէէնին (տուգանք) իյֆասընը վէ մէզքիւր ըէսմ երրթըլտըղը զէզան հաղըր պուլունան զապըթան մուխալէֆէթ կէօսթէրմէմիշ օլտուգլարընան, անլէրին տախի թէէտիպինի Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինտէն թալէպ իթմիշ օլտուղընտան, հիւքիւմէթը մէզքիւրէ տախի ըէսմի երրթան շախսը մէմուրիյէէթինտէն թարտ իլէ հապս իթտիրիպ ըէսմ երրթըլտըղը զէման զապըթան պուլունմատըղընը իտտա իյլէմիշ իսէտ, Ալմանիա գօնսօլօսու զապըթան հաղըր պուլունմուշ օլտուղընտա իսրար կէսթէրմիշ տիր։

Ալընան սօն մալիւմթա նէզարէն, իշպու հատիսէէ պիր իրթամ վիրիլմէք իւզրէ, պիր պէօլիւք ասքէրի մուզիգասըյլա մէզքիւր օթէլէ ազմէթ իլէ, մուզիգա թէրէննիւմաղ օլտուղու վէ Պուլկար ասքէրլէրի լաղմէի սէլամը իյֆա իյլէմէքտէ պուլունտըղը հալտէ, Ռուսիա իմբէրաթօրընըն տիկէր պիր ըէսմինին երրթըլան ըէսմին եէրինէ ասըլմասընա գարար վիրիլմիշ, վէ Ալմանիա գօնսօլօսու տախի պու գարարա մուվաֆագաթ իյլէմիշ տիր։

ՆԷՎԻՅԵԷ

—o—

ՔԷՅՅ ՀԱՎԱՆԸՆ ՏԷՅԻՂ ՄԻ

Տէրսաատէթտէ 40 տէրէճէ սըճաղլըգ հիւքմֆէրմա օլտուղունտան տոլաեը շիքեաեէթ իտէնլէր միւթէսէլլի օլսունլար։ Գալկիւթատան ալընան թէլէկրաֆնամէլերէ նէզարէն, Հինտիսթանտա սըճաղլըգ օ տէրէճէ չիտտէթլի իմիշ տիր քի իշլեր միւնգաթը օլմուշ տուր։ Միզան իւլ հէրարէ (Ջերմաչափ) կէօլկէտէ 65 տէրէճէյէ վարմըշ տըր։

Պուրատա սըճաղլըգտան խօշնուտսուզլուգ կէօսթէրիլմէքտէ իքէն, Ֆրանսատա սըճաղլըղընն հասրէթինի չէքմէքտէ տիրլեր։ Զիրա պազը եէրլէրինտէ հէրքէս տօնմաղտա տըր։ Կէչէն փէնճշէնպիհ կիւնիւ, միզան իւլ հէրարէ Ֆօֆինէտէ սըֆրըտան 14 տէրէճէ եօգարը վէ իբի կիւն ագտէմ տախի եալընըզ 10 տէրէճէ կէօսթէրմէքտէ իտի։ Եաղմուր քէսիլմէմիշ տիր։ Հաթթա գար պիլէ եաղմագտա տըր։ Պունա իսպաթ օլմազ իւզրէ, մուխպիրին պիրի Լիսն շէհրինտէն ալաֆ 3 յուլիս թարիխիլէ շէօյլէ եաղըեօր։

«Ֆօֆինէտէ, դրշ կէլմիշ տիր կիպի գար եաղըեօր։ Կէչէն կիճէ հագըգի պիր գար ֆուրթունասը զուհուր իթմիշ տիր։ Պէլոն վէ Թայլըֆէր տաղլարը պիր թապագա գար գավլամըշ տըր։ Շարթրէօզ տաղընտա փէք չօղ գար եաղմըշ վէ եօլլար գըսմէն գափանմըշ տըր։

«Լիսնտա լանէնգաթի եաղմուր եաղմագտա օլուպ, տէրէճէի հէրարէթ ֆէվգէլատէ սուրէթտէ թէնէզզիւլ իթմիշ տիր։»

ՑԷՆՆԻՑԷԷ

—o—

ՃԻԼՑ

Ճիլտի ինսան սատէճէ վիճուտրն պիր էօրթիւսիւ տէյիլ տիր։

Ճիլտի ինսան զանէթ մուհիմմպիր վազիֆէ իճրա իտիեօր։

Ճիլտի ինսանըն վազիֆէսինի մանթըլուպ տէրէճէտէ իճրա իտէմէտիկի հալինտէն էօյլէ վէխիմ նէթիճէլեր թէվէլլիւտ իտեր քի, գալպ, ագ-ճիյեր վէ գարա-ճիյերին խասթալըղը հալինտէն զուհուր իտէն սուի հալլերտէն աղ վէխիմտէյիլ տիր։

Ճիլտի ինսան, ալթընտա պուլունան պալըգ-էթլերինի մուհաֆազա իթմէք իչին էկեր տաեանըգլը վէ էլասթիգիյէթլի տէյիլ իսէ, հէրարէթ վէ պիւրուտէթ քէսպ իթմէքլիք պապընտա պալըգ-էթլերինտէն աղ գուվվէթլի վէ ֆաալիյէթի հաեաթիյէէի հաիզ օլուր։

Պիրի պիղէ ուրտրգտա, հիսս իյլէտիկիմիզ աղրը՝ թէէսիրաթը խարիճիյեէի վէք չարբգ հիսս իթմէքտէ օլան վէ գուվվէի լէմսիյեէմիզին նազիք գալմասընա սէպէպ պուլունան սինիր աղընըն մէվճուտիյէթինի պիղէ թէֆհիմ իտեր։ Վէ պիրի վիճուտըմըզա պիր պըչաղ սօգտըգտա, գանըն ադմասը տախի՝ սաչա պէնզէր հիսապսըզ ինճէ տամարլարընն ճիլտին իւզէրինի գավլամըշ օլտուղունու պիղէ անլաթը։ Պու ինճէ տամարլար, պալըգ-էթլերի կէնիշլէնիպ քիւչիւլտիւքճէ, չիշէրլէր վէ սըգըշըրլար։

Սաչ գատար ինճէ օլան պու տամարլար՝ ճիլտին սաթհընտա հասըլ օլան հէրարէթին սէպէպի զուհուրի տիրլեր։

Պատէհու, պու հէրարէթ՝ տէրէճէի նիհաեէեի պուլտուգտա, վէ վիճուտըմըզա լաղըմ օլան տէրէճէսինի թէճավուզ իյլէտիքտէ, թէրլէթիճի պէզլեր — ճիլտին հէր թարաֆընտա տախի միւթէսավիէն պուլունարագ — սաթհը ճիլտտէ խուսուսի պիր սու հասըլ իտեր։ Պու սու «թէր» թէսմիեէ օլունուր։ Պու թէրին չըգմասը՝ վիճուտրն հէրարէթինի թաատիլ իյլեր։ Էկեր պու իթիտալ հուսուլէ կելմէզ իսէ, էօլիւմ վուգու պուլուր։

Իզ լիմի սըճաղ օլան եէրլէրտէ, իչրէթ վի եա տիկեր սէպէպլէրտէն նաշի թէրլէմէքլիկե գարշը մանիլեր զուհուր իտէրէք, փէք չօղ էօլիւմլեր վուգու պուլտուղու կէօրիւլմիշ տիր։

Ճիլտ, պիւրուտէթ իլէ պիլէ, պաթը պիր թէպախիր մաղարրը տըր, քի ֆակիյեէթի հաեաթիյեէտէն նաշի վիճուտէ կէլէն անասրը սէմիյեէի տէֆ ու իիրաճ իթմէք իւզրէ ագճիյեր միսիլլիւ իճրաի հարէքէթ իտեր։ Վէլհասըլ իչ-եաղընա միւշապիհ օլան պէզլեր (կլանտ սէպասէ) ճիլտին սաթհընա եաղլը պիր մատտէ չըգարրը քի, պու մատտէ՝ վիճուտ իւզէրինտէքի գըլլարը եումշագ պիր հալտէ հըզգ իտեր։

Պու միւխթէլիֆ խասսէլէրինէ նէզարէն, ճիլտին մունթազամ սուրէթ-

Մէրգումղայէթլէ տիգգաթը պիր ատէմ օլտուղունտան, եաղբեա պաշլամազտան էվվէլ բարլագ պիր մուշամպատան գօլլարընա գօլլուգլարընը կէչիրտիքտէն սօնրա, ազաճըգ «գօգ» նամ քէսմիւր եանմագտա օլան ուֆագ պիր սօպասը եանընտա օթուրարագ գալէմի ուճունու քէսմէքտէ իքէն, պիրտէ օտասը գաբուսու տուր վուրուլտու։

Կէրչի մէրգում, գաթան քէնտի թավրընը պօզմաեարագ,

—Կի՛րինիզ, -տէտի իսէ տէ, պիր տէ գաբու աչըլըր աչըլմազ իչէրի կիրէն շախսը կէօրիւնճէ, պիր թէլաշը ազիմ իւզրէ աեաղա գալգտը, վէ պիր քէմալի թէվաղիւ վէ հիւրմէթ իւզրէտէ շաբգասընը աշաղը ալարագ մէրգումու սէլամլատը։

Կէլէն քիմէսնէնին հալու հէյբէթինտէն, քիպարտան պիրի օլմասը անլաշըլմագտա իտի, վէ կէրչի մէրգում թէքմիլ սիեահլար կիյմիշ, վէ հէնուզ կէնճ իտի իսէտ, սաչլարը քեամիլէն տէօքիւլմիշ օլտուգտան պաշգա, մահ կէօզլէրինին պագըշլարը վէ բարլաեըշը թարզընտանտա, պէղայէթ սէպաթ վէ մէթանէթ սահիպի օլմասը քէշֆ ու ֆէհմ օլունապիլմէքտէ իտի,

—Միւսիւ էլճին, զանն իտէրիմ քի, կէլէճէկիմի մէէմուլ իթմէքտէ տէկիլ իտինիզ, էօյլէ տէկի՞լ մի, -տէտի մէրգում։

—Ֆիլվագը էօյլէ տիր, զաթը ալինիզին թէշրիֆինի հիչ մէէմուլ իթմէքտէ տէկիլ իտիմ։... -տէտի Թօմաս էլճին։

—Միւսիւ Թօմաս էլճին, սիզինլէ ուզունճա գօնուշմագլըղա վագթիմ եօգ տուր, իմոի, հէման իշիմիզէ պագըպտա գարարընը վիրէլիմ, -տէտի մէրգում։

—Պուեուրունուզ, պէեան իտինիզ, էմրի ալինիզէ միւնթազրրմ.... -տէտի Թօմաս էլճին։

—Ապպէ Սամուէլի մահպէսէ իլգա իթտիրմիշինիզտիր, էօյլէ տէկի՞լ մի, -տէտի մէրգում։

—Էվվէթ էֆէնտի, -տէտի Թօմաս էլճին

—Պու ալէ՛ա, ֆագաթ, եալընըզ պու գատարը քեաֆի տէկիլ տիր... -տէտի մէրգում։

Թօմաս էլճին պունու իշիտինճէ, մէրգումուն եիւզիւնէ պագմաղա պաշլատը։

—Տիմէքտիրքի, ապպէ Սամուէլ, Սէն-Ժիլ քիլիսէսինտէ, հոկտեմբեր 26 տա պատարագ իտէմէմիշտիր, -տէտի մէրգում,

—Խա՛յր, չիւնքի սապահլաեէն սաաթ ալթըտա թէվզըֆ իտիլմիշտիր, -տէտի էլճին։

—Աղ գալը քի, կէրէք պէնիմ վէ կէրէք սիղին էմէքլէրիմիզ պօշա չըգաճագ իտի, չիւնքի պիւյիւք պիր թէհլիքէ պուլունմագտա, լաքին, հելէ պէրէքէթ վէրսինքի քէտերսիզճէ կէչիրտիք, շէօյլէքի, Ինկիլթէրրա հագդընտա պէղայէթ մուզիրը օլտուգլարը հալտէ, կէլմիշ օլան տէօրթ քիշիլէր, մէզքիւր պատարագ միւնասէպէթիյլէ քիլիսէտէ հաղըր պուլունարագ, պիր պիրինի թանընըզ պիրլիշճէճքլէր իքէն, շիմտի, մէրգումու արաեըզ պուլ-

Սիւզաննա պունու իշիտինճէ, սէվինճինտէն նաշի մէրգումուն պօյնունա աթըլտը։

Վէ Պու եօլտա չէնտ տագըդա տահա գօնուշտուլար, պատէհու Պիւլթօն աեաղա գալգտը, վէ իշիլէն իշրէթին բարասը ալը գօնուլմագ իւզրէ, տէսթիկեահրն իւզէրինէ պիր պէշ շիլինլիք աթտը, վէ մէյխանէ գարուսունտան, էվվէլա քէնտիսի տիշարը չըգտը։

Սիւզաննատա չօճուղուն էլինտէն թութարագ,

—Հա՛յտէ կիտէլիմ, -տէտի։

—Մատամ, շիւբհէսիզ օլարագ վալիտէմի կէօրէպիլէճէկիզ տիր, էօյլէ տէկի՞լմի, - տէտի Բալֆ։

—Էվվէթ, էվլատըմ, էվվէթ, -տէտի Սիւզաննա։

Ֆիլվագը Պիւլթօնուն սէօյլէտիկի արապա, մէյխանէնին գարուսու էօնիւնտէ պէքլէմէքտէ իտի։

Արապաեա էվվէլա Սիւզաննա պինտի, վէ Բալֆըտա չէքիպ եանընա ալը, վէ Պիւլթօնտա չըգրպ արապաճընըն եանընտա օթուրտու։

—Նէ՞րէեէ կիտէճէկիզ, -տէտի արապաճը։

—Ֆիլվագը սգուարա, ֆագաթ, արապանըն գանդի գարու էօնիւնտէ տուրաճաղընը, պէն վասը օլտուղումուզտա սանա խապէր վէրիրիմ, -տէտիքտէն սօնրա Պիւլթօն, էվվէլա, շըմէնտֆէր սթասիօնու էօնիւնտէն կէչերէք կիթմէսինիտ, մէրգումա այրըճա թէնպիհ իյլէտի։

Ուզագտան շըմէնտֆէր տիւկիւնիւն սէսի իշիտիլմէքտէ իտի, տիմէքտիր քի Պիւլթօն, Թօմաս էլճինին, օլ գաթար իչինտէ պուլունարագ կիթմէքտէ օլաճաղընը տիւշիւնտիւկիւնտէն, զիեատէսիյլէ մէմնուն օլմագտա իտի։

Պիւլթօնուն թալիմաթը մուճիպինճէ, արապաճը արապաեը աղըր աղըր եիւրիւթմէքտէ իտի։ Պիրտէ սթասիօնուն էօնիւնէ վասըլ օլտուգտա, Պիւլթօն ուզագտան պիր ատէմին գօշա գօշա պիլէթ մահէլլինէ տօղրու կիթտիկինի կէօրտիւ։

Մէրգում ատէմ, սու կէչմէզ պիր հարմանիեէ սարըլմըշ օլտուղու, վէ էլլերի ճէպինտէ օլուպ, վէ թավը ու էշքեալինտէն տախի, բահաթը գալպ իւզրէ օլմասը անլաշըլմագտա պուլունտուղու թագտիրտէ, եիւրիւմէքտէ իտի։

Մէրգում, Թօմաս էլճին տէնիլէն ատէմ իտի։

Պիւլթօն մէրգումուն, սթասիօնուն մէրտիվէնինտէն եօգարու չըգտըղընը, վէ պիլէթ վէրիլէն մահէլլէ եագլաշարագ, պիլէթ իսթէտիկինի կէօրտիւ, վէ քէնտու քէնտուեէ,

—Է՛հ, իշթէ շիմտի իշիմիզ ույտու, հէր շէյ նիզամընտա օլարագ իլէրու կէօթիւրիւլէպիլէճէք տիր, իշթէ շիմտի գալպիմ բահաթ օլտու, -տէտի։

Ինկիլիզ արապաճըլար, պիլտիքլէրինի պիլմէմէզլիքտէն, վէ կէօրտիւքլէրինիտ կէօրմէմէզլիքտէն կէլմէքլիքտէ, եանի սըրը սագլամագլըգտա, զիեատէսինի

տիւկիւնիւն սէսի իշիտիլմէքտէ իտի, տիմէքտիր քի Պիւլթօն, Թօմաս էլճինին, օլ գաթար իչինտէ պուլունարագ կիթմէքտէ օլաճաղընը տիւշիւնտիւկիւնտէն, զիեատէսիյլէ մէմնուն օլմագտա իտի։

Պիւլթօնուն թալիմաթը մուճիպինճէ, արապաճը արապաեը աղըր աղըր եիւրիւթմէքտէ իտի։ Պիրտէ սթասիօնուն էօնիւնէ վասըլ օլտուգտա, Պիւլթօն ուզագտան պիր ատէմին գօշա գօշա պիլէթ մահէլլինէ տօղրու կիթտիկինի կէօրտիւ։

Մէրգում ատէմ, սու կէչմէզ պիր հարմանիեէ սարըլմըշ օլտուղու, վէ էլլերի ճէպինտէ օլուպ, վէ թավը ու էշքեալինտէն տախի, բահաթը գալպ իւզրէ օլմասը անլաշըլմագտա պուլունտուղու թագտիրտէ, եիւրիւմէքտէ իտի։

Մէրգում, Թօմաս էլճին տէնիլէն ատէմ իտի։

Պիւլթօն մէրգումուն, սթասիօնուն մէրտիվէնինտէն եօգարու չըգտըղընը, վէ պիլէթ վէրիլէն մահէլլէ եագլաշարագ, պիլէթ իսթէտիկինի կէօրտիւ, վէ քէնտու քէնտուեէ,

—Է՛հ, իշթէ շիմտի իշիմիզ ույտու, հէր շէյ նիզամընտա օլարագ իլէրու կէօթիւրիւլէպիլէճէք տիր, իշթէ շիմտի գալպիմ բահաթ օլտու, -տէտի։

Ինկիլիզ արապաճըլար, պիլտիքլէրինի պիլմէմէզլիքտէն, վէ կէօրտիւքլէրինիտ կէօրմէմէզլիքտէն կէլմէքլիքտէ, եանի սըրը սագլամագլըգտա, զիեատէսինի

տէ իճրաի հարէքէթ խտիշինէ պէզլը տիգդաթ ունէզարէթ խլէմէք ֆափտէլի օլտուղունու անլամագ գօլայ տըր։

Ճիլտ իւզէրինտէ եարըգլար հասըլ օլմասընը տախի մէն իթմէք պունտան ազ մուհիմմ տէյիլ տիր։

Ճիլտ, ֆիլհագըգա, էվվէլա ինճէ պիր թապագա իլէ թէշէքքիւլ իթմիշ տիր քի, էն իւսթիւնտէ պուլունան տէրի տիր. սանիէն գալըն վէ տէրին պիր թապագա տահա վարտըր քի, պուտա էվվէլքի թապագանըն ալթընտա պուլունուեօր։

Ալթընտաքի թապագա, իլմի թէշրիհ ըսթըլլահաթըյլա «պէշէրէ» թապիր օլունտուղու կիպի, իւսթիւնտէքի թապագա տախի «էտիմէ» թէսմիյէ օլունմուշ տուր։

Էտիմէ թապիր օլունան թապագատա գան վէ տամարլար եօգտուր. պու թապագա պէշէրէտէն խուրուճ իտէն ախլէաթ իլէ միւթէշէքքիւլ տիւր։ Պու թապագանըն տէրին գըսմը լաեէնգաթի թէճէտտիւտ իտէր. սաթհի (եիւզիւնտէքի) գըսմը իսէ, հէր տագըգատա զահիլ վէ պալըգ փուլու կիպի զայպ օլուր, վէ ճիլտին սահր իֆրազաթընա գարըշըր։ Ֆագաթ պու խասսիյէէթ՝ էտիմէնին էն զիեատէ շահանը թէճճիւպ խասէսի տիր. զիրա պու սահեէտէ գուվվէթլի պիր սըր հուսուլէ կելիպ, պու սըր՝ գուվվէի լամիսէեէ մէնսուպ օլան սինիրլէրի թէէսիրաթը խարիճիյէտէն վէ գան ու լէնգա (պէտէն իչինտէ գան կիպի ճէվէլան իտէն պիր նէվ սու տուր) տամարլարընը տախի խարիճտէքի զէհիրլէրին իչէրիսէ կիրմէսինտէն մուհաֆազա իլլէր։

Իւսթիւնտէքի թապագա հիչ պիր մազարրաթա՝ օղրամագսըզըն մուզիրը մատտէլէր, լաշէլէր վէ պուլաշըգ խասթէլիքլէրին մէվատտը սարիեէսինի թէչքիլ իտէն վէ վիրուս թապիր օլունան թօխումլար իլէ իխթիլաթ իտէր իսէտ, պըշագ իլէ պիր տէֆա քէսիլտիքտէ, հասըլ օլան եարէտէն հէվատա ինթիշար իտէն մուզիրը թօխումլար սիւհուլէթ իւզրէ կիրէպիլիրլեր։ Իշթէ պունըն իչին տիր քի, հէր եարէեի սէրիէն գափթամագ լազըմ տըր։

Ճիլտին վէզաիֆի կէվշէեէճէք օլուր իսէ, գան, տրշարբեա չըգարմագտա օլտուղու զէհիրլէր իլէ վիճուտըն իչէրքի թարաֆլարընա տօղրու կիտէրէք, թէրաքիւմը տէմ (պէտէնին պիր թարաֆընտա գան պիրիքմէսի), իլթիհապ (պէտէնին պիր թարաֆընտա շիշկինլիք հասըլ օլուպ գըզարմասը) վէ միւպթէլասընըն խուսուսի ալէթլէրինին հէսասիյէթինէ (փէք զիեատէ հիսս իտիճիլիք) կէօրէ միւխթէլիֆ խասթէլիքլէրի մուճիպ օլուր։

(Տեվ-Ֆ)

Ի Լ Ա Ն

ՏՕՔԹ. Օ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Պէյօղլուտա, Շիշլի սօգաղընտա Ն. 11.

Տօգթ. Ա. Ռաֆայէլեան էֆ., ապրիլին պէրինճի կիւնիւնտէն իթիբարէն, հէր սապահ, սաաթ 3 տէն 6 եա գատար, Իսթանպօլտա, Քէօքրիւ պաշընտա Քիւչիք-եան պիրատէրլէրին էհզախանէսինտէ պուլունուր։

Բազար իրթէսի վէ ճիւմաա կիւնլէրի, Պէյ.էրպէկինտէ, Շարգըիյէ էհզախանէսինտէ, սաաթ 7 տէն 10 ա գատար պուլունուպ, վէ եալընըզ ճիւմաա կիւնլէրի խասթէկեանը մէճճարէն գապուլ իտէր։

Յալը. վէ բէնշէնպիհ, վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի, սաաթ 7 տէն 10 ա գատար, քէնտի ի ամէթկահընտա պուլունուպ, եալընըզ բէնշէնպիհ կիւնլէրի մէճճանէն պագար։

Զարշէնպիհ կիւնլէրի. Սամաթեատա, Քրամվալ եօլունտա, էրմէնի Գաթօլիք քիլիսէսի գարշըսընտա վագը 357 նիւմէրօյու խանէտէ, սաաթ 7 տէն 10 ա գատար, մէճճանէն խասթա թէտավի իտէր։

ԶԷՑԼ. – Փատըն վէ էրքէքլէրտէ զուհուր իտէն իտրար վէ բահիմ եօլու խասթալըգլարը, մէսէլա, ֆրէնկի, գըսըրդ, շէհվէսթրիգիք. վէ զայրիհիմ, խուսուսի պիր սուրէթտէ թէտավի օլունուր։

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

ԻՏՄԱՆԸ ԱԹՖԱԼ

ԷՍԷՐԻ ՍՄԹԱՏ ԴԱՒԹԻԱՆ

Լիսանը Թիւրքի իլէ ալիւտէ օլան մահէլլէրտէ էրմէնիճէնին թահսիլինէ մախսուս օլուպ, վէ իւչ գընմանան միւրէթթէպ օլան իչպրդ. էսէրին պիրինճի գըսմը պու տէֆա նէշր օլունարագ, Պաղչէ-գափուսունտա Ն. 26 Զարեհ էֆէնտի տիւքեանընտա վէ սայիր քիթապճը տիւքքեանլարընտա ֆիրուխթ օլունուր։

Ֆիյեաթը Իսթանպօլ իչին 3 ղրշ.
» Թաշրալար » 4 »

Քիւլլիյեէթլի ալանլար իչին սգօն. թօ վիրիլէճէք տիր։

Պու քնթապ Ուսումնական խորհուրդ թարաֆընտան տախի թասդիգ օլունմուշ տուր։

QUINA-LAROCHE

ՏԷԼԻԹՍՈՒ ԳԱՐԿ

Իշպու ԳԻՆԱ-ԼԱՐՕՇ, էօյլէ ատի պիր մուալիճէ օրմաեըպ, իլա ճիտտի իրիմ վէ էմէք զահմէթ իլէ վիճուտէ կէլմիշ տիր, շէօյլէ քի, պունու Թէրթիպ վէ իհտաա իտէն զաթ, պիեիւք միւքեաֆաթ լարա նայիլ օլմուշ ... եանի 18 պին ֆրանգլըգ նագտի պիր միւքեաֆաթա նայիլ օլտուգտան պաշգա, պիր-չօգտա ալթուն վէ սայիր միտալլար ալթըշ տըր։

Պու մուալիճէնին Ռէրթիպի իչին, իւչ քէրրէ քինքինանըն էսասը ալընտըգտան սոնրա, զաեէթ լէպզ վէ զաեէթ լաթիֆ պիր իքսիր եարըլմըշ տըր. իշթէ Գինա-Լարօշուն, սայիր պու եօլտա մուալիճէլէրին քեսֆիֆէսինտէն զիեատէ ալէալը-զընըն սըրը վէ հիքմէթի պունտա տըր։ Պու իլաճ միտէ իւֆիւնէթինի տէֆ իտիպ, իշթահ տչար, գանա գուվվէթ վիրիր, վէ կէչվէեէն նէսլէթլէրի վէ սայիրէեիտէ տէֆ իտէր։

Փարիս, 22 վէ 19 Տրուս սօգաղընտա վէ էհզաճըլարդպ պուլունուր։

քէսպի չէօհրէթ իթմիշլէր տիր, շէօյլէքի, կէօզլէրի էօնիւնտէ պիրինի պօղազլատըգլարընը պիլէ կէօրսէլէր, գուրթարմաեա չալըշմատըգլարը չէօյլէ տուրսուն, հիչ տէկիլ իսէ գօշուպտա, պիր բօլիս չաղըրմագլըղը պիլէ տիւշիւնմէզլէր։ Նասրէդդէքի Պիւլթօնու կէօթիւրմէքտէ օլան արապաճը տախի, գաթան, քէնտու քէնտուեէ, մէրագ իտիպտէ, «իեի եա, պու ատէմ, նի՞չին եագըն եօլ տուրուր իքէն, թա շրմէնտրֆէր սթասիօնու նէզտինտէն տօլաշարագ կիթմէքլիկինի թալէպ իյլէմէքտէտիր» տէտի տիւշիւնմէքսիզին, չալա գըրպաճ Քիլպըրն սգուար թարիգինի թուրթտու։

Մահէլլի մէզպուրա եէթիշտիքլէրինտէ, Պիւլթօն, արապաճըեա,

—Շու սաղ թարաֆտա վագը պէեազ պիր խանէեի կէօրմէքտէմի՞սին, իշթէ պիզի օրաեա կէօթիւրէճէքսին, –տէտի

Արապա տուրտու, վէ Սիւզաննա, Բալֆըն էլինտէ թուրթմագտէ օլտուղու թագտիրտէ, աշաղը էնտի։

Հավա տիւմանը օլուպ, սգուարտա քիմսէլէր կէօրիւլմէմէքտէ, վէ կաղ ֆէնէրլէրինին ըշըգլարըտա, տիւմանտան բէք տունուգ պիր հալտէ բարլամագտա իտի։

Պիւլթօն, նասրլ քի իշար էյլէտի իտէք, ղայէթլէ թէմիզ էլպիսէլէր կիեինմիշ օլուպ, վէ ատէթա պիր ճէնթըլմէն թավը ու ֆէյրեթինտէտտէ պուլունմագտէ օլտուղունտան, էկէրչի սգուարտա ատամ պուլունուպտա մէրգումու կէօրէճէք օլսա իտի պիլէ, մէզքիւր խանէնին բարմագլըղը նէզտինտէ տուրմասընտան տօլաեը, խըրսըզտըր շիւրհէսինէ զահիպ օլաճաղը, ասլա իհթիմալտէն տէկիլ իտի։

Մէրգում ճէպինտէն ուֆաճըգ պիր անախթար չըգարարագ, մէզքիւր բարմագլըղըն գաբուսունու աչտը։

Լօնտրանըն քէնար թարաֆլարընտա պուլունան, վէ քէզալիք թիճարէթ մերքէզլէրինտէն պուլունմաեան մահէլլէրը խանէլէրինին էօնլէրինտէ, սէքիզեր օ. նար արշըն տերինլիկինտէ պիրէր պաղչէ պուլունմագտա տըր։

Պիւլթօն իլէ Սիւզաննա վէ չօճուգ, մէզքիւր պաղչէտէն կէչէրէք, էվին գաբուսու էօնիւնէ կիթտիլէր։

Պիւլթօն ճէպինտէն սայիր պիր անախթար տահա չըգարտը, բէք գօլայ սուրէթտէ մէզքիւր գաբուեուտա աչտը, վէ իւչիւ տախի իչէրի կիրտիլէր։

Մէզքիւր խանէնին հավլիսի մէրմէր տէօշէլի օլուպ, վէ տիվարլարը տախի եաղլը պօեալը իտի, վէ մաուն աղաճընտան մամուլ պիր գաչ գըթա սանտալիյեէ իլէ, պիրտէ սուֆրա թագըմը տէրէկի պուլունմագտա իտի։

Պիւլթօն ճէպինտէն պիր շէմա իլէ պիրտէ քիպրիթ չըգարարագ շէմաեը եագտը։

Զօճուգ պու հալի կէօրիւնճէ,

—Տիմէքտիր քի վալիտէմ պուրատա օլմալը տըր, –տէտի սէվինէրէք։

—Էվվէթ, էվվէթ, ֆագաթ, սագը՛ն սէս չըգարմասըն, –տէտի Պիւլթօն։

Մէզքիւր հավլինին պիր թարաֆընտա, եալընըզ մանտալ իլէ գարանմըշ պիր գաբու պուլունմագտա իտի, զաթէն էօնտէն եիւրիւմէքտէ օլան Պիւլթօն կիտիպ մէզքիւր գաբուեու աչտը, վէ Բալֆտա իչէրուսինի կէօրիւնճէ, մատամ Ֆանօշուն խանէսինտէքի թէնէֆֆիւս օտասընա պէնզէթտիկինտէն, Պիւլթօնուն քէնտինէ սէօյլէտիկինէ տահա զիեատէ ինանըպ էմնիյեէթ պիրլէ, վալիտէսինին օրատա պուլունմասընա քեամիլէն իմիտ իթմէքտէ իտի։

Մէզքիւր օտանըն գաբուսու գարշըսընտա, բէրտե իլէ գաբալը տիկէր պիր գաբու տահա պուլունմագտա իտի։

Մէզքիւր գաբուտան պիր սուֆաեա կէչիլմէքտէ, վէ օլ սուֆանընն օ պիր պաշընտա տախի, իւչիւնճիւ պիր գաբու տահա պուլունմագտա իտի։

—Իշթէ պուրատատը, –տէտի-կիյլէ պէրապէր Սիւզաննաեա խիթապէն Պիւլթօն, մէզքիւր գաբունուն օրթա եէրինտէ պուլունան տէօրթ քէօշէ ուֆագ պիր տէլիկի կէօսթէրտի։

7.

Շիմտի պիր գաչ սաաթ կէչի տէօնէրէք, վէ Թօմաս Էլճինին Լօնտրատաքի իշ օտասընտան իչէրի կիրէրէք, պիրազ տա մէրգումնն հալինտէն պահս իտէլիմ։

Մ. Թօմաս Էլճին, հաթթա բազար կիւնլէրի տախի միւշթէքի կէլիր իսէ, պօշա չըգրպտա քեարընճա պիր նօգատ վուգու պուլմուշ օլմասըն միւլահազա վէ թամաընա մէպնի, կիտիպ պանգատան իքի պին լիրա ալարագ տիշարը չըգմագտա իտի։

Մէրգում, պանգատան չըգտրգտա, Քիլպըրն սգուարտա վագը քէնտի խանէսինէ կիթմէք իւզրէ օմնիպիւսէ պինմէզտէն էվվէլ, չօգ տէֆա պիրլիքտէ օլարագ, եա Ալհամբատա, վէ եախօտ Արժիլ-բումն թէաթրօսունտա էյլէնմէքտէ օլտուղու պիր տօսթունա, եինէ մէզքիւր թէաթրօլարտան պիրինտէ պուլուշմագլըղա գարար վիրմիշ իտի։

Ֆագաթ, Տիպլէն չէհրինտէ պուլունան իքի քիշիեէ մէքթուպ եազարագ, քէնտինճէ լազըմ կէլէն ճէվապլարը վիրմէկէ ունութմուշ օլտուղունտան, էվինէ կիտէճէք եէրտէ, թէքրարէն, Օգսֆօրտ սթրիթտէ վագը պիր կէչիտին թա տիպինտէ պուլունան պիւրօսունա, եանի իշ օտասընա կիթտի, վէ քէնտու քէնտուեէ,

—Կէրչի, թաամ իթմէք իչին եարըմ սաաթ գատար կիճիքմիշ օլաճաղըմ տըր, լաքին, պու ճիւմլէ իլէ տախի, հէր հալտէ մէքթուպլարը տա եազըպ չիմտիտէն բօսթաեա վիրմէլիեիմ տիր, զիրա, եարընն բաղար օլտուղունտան բօսթա չըգմաղ, –տէտի։

Լօնտրատաքի իշ օտասընտան իչէրի կիրէրէք, պիրազ տա մէրգումնն հալինտէն պահս իտէլիմ։

Մ. Թօմաս Էլճին, հաթթա բազար կիւնլէրի տախի միւշթէքի կէլիր իսէ, պօշա չըգրպտա քեարընճա պիր նօգատ վուգու պուլմուշ օլմասըն միւլահազա վէ թամաընա մէպնի, կիտիպ պանգատան իքի պին լիրա ալարագ տիշարը չըգմագտա իտի։

Մէրգում, պանգատան չըգտրգտա, Քիլպըրն սգուարտա վագը քէնտի խանէսինէ կիթմէք իւզրէ օմնիպիւսէ պինմէզտէն էվվէլ, չօգ տէֆա պիրլիքտէ օլարագ, եա Ալհամբատա, վէ եախօտ Արժիլ-բումն թէաթրօսունտա էյլէնմէքտէ օլտուղու պիր տօսթունա, եինէ մէզքիւր թէաթրօլարտան պիրինտէ պուլուշմագլըղա գարար վիրմիշ իտի։

Ֆագաթ, Տիպլէն չէհրինտէ պուլունան իքի քիշիեէ մէքթուպ եազարագ, քէնտինճէ լազըմ կէլէն ճէվապլարը վիրմէկէ ունութմուշ օլտուղունտան, էվինէ կիտէճէք եէրտէ, թէքրարէն, Օգսֆօրտ սթրիթտէ վագը պիր կէչիտին թա տիպինտէ պուլունան պիւրօսունա, եանի իշ օտասընա կիթտի, վէ քէնտու քէնտուեէ,

—Կէրչի, թաամ իթմէք իչին եարըմ սաաթ գատար կիճիքմիշ օլաճաղըմ տըր, լաքին, պու ճիւմլէ իլէ տախի, հէր հալտէ մէքթուպլարը տա եազըպ չիմտիտէն բօսթաեա վիրմէլիեիմ տիր, զիրա, եարընն բաղար օլտուղունտան բօսթա չըգմաղ, –տէտի։